

Hvilken mening finner folk i jobb?

Baptiste Paul Cyprien Marescaux

Needs reshaping work: The conceptualization, operationalization and articulation of work-related need crafting

Disputas 18.11.2025

USN Handelshøyskolen

Foto: USN Handelshøyskolen

I avhandlingen undersøkte doktorgradskandidat Baptiste Marescaux hvordan ansatte kan dekke psykologiske behov for autonomi, kompetanse og tilhørighet ved å endre egen arbeidshverdag. Autonomi handler om å oppleve valgfrihet på jobb, kompetanse om å få brukt og utviklet ferdigheter og tilhørighet om å knytte meningsfulle bånd til andre og tilhørighet til arbeidsplassen.

Marescaux gjennomførte semistrukturerte intervjuer, utviklet og validerte en skala, og samlet inn data longitudinelt blant ansatte i Norge, Frankrike og Storbritannia som jobbet i ulike yrker, for eksempel som jordmødre og IT-utviklere.

Avhandlingens kjernekonsept er behovsbasert jobbutforming (work-related need crafting), som innebærer å dekke behovene for autonomi, kompetanse og tilhørighet ved å endre innhold og kontekst for arbeidet. Ved kognitive endringer (endringer i forståelsen av en arbeidsoppgave) eller atferdsmessige endringer (endringer i oppgavene man utfører) antas det at man kan bli mer motivert og engasjert på jobb.

Etter å ha utviklet og validert en skala for behovsbasert jobbutforming testet Marescaux sammenhengen slik jobbutforming har med trivsel og prestasjon på jobb. Å endre arbeidshverdagen for å dekke psykologiske behov hang sammen med økt engasjement og arbeidsglede og redusert utmattelse. Egne endringer var spesielt viktige for kompetansebehovet, mens støtte fra leder var spesielt viktig for autonomibehovet.

Med utgangspunkt i resultatene hevder Marescaux at ansatte kan dekke psykologiske behov ved å endre måten de forstår og utfører arbeidet sitt på. Å gjøre slike endringer selv, eller rådføre andre om å gjøre det, kan øke engasjement og glede på jobb.